

Departament Funduszy Europejskich

Kraków, dnia 16 września 2016 roku

Nasz znak: FE-IX.433.1.051 2016

wg rozdzielnika

Dotyczy: Możliwość uzyskania wsparcia w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W odpowiedzi na pytania dotyczące poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, poniżej przedstawiam stanowisko Samorządu Województwa Małopolskiego.

1. *Czy o pomoc może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną nie mieszkający na obszarze objętym LSR.?*

Zgodnie z § 3 ust1 pkt 1 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, o pomoc może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną jeżeli:

- a) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- b) jest pełnoletni,
- c) ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR- w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015.poz.584 z późn.zm.)
- d) miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR- w przypadku, gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015.poz.584 z późn.zm.)

Reasumując osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 poz.584 z późn.zm) może ubiegać się o pomoc na rozwój działalności gospodarczej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pod warunkiem, że miejsce wykonywania tej działalności znajduje się na obszarze wiejskim LSR.

2. Czy można ubiegać się o wsparcie na rozwój działalności w ramach dwóch kodów PKD?

Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy na rozwój działalności gospodarczej we wniosku o przyznanie pomocy powinien wskazać kod PKD, który ma związek z zakresem realizowanej operacji.

3. Proszę o podanie na przykładzie sposobu obliczenia wnioskowanej kwoty pomocy na środki transportu lub potwierdzenie prawidłowości obliczeń?

Zgodnie z § 18 ust. 3 Rozporządzenia wykonawczego, zgodnie z którym przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględniane są koszty ogólne nie przekraczające 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, a koszty środka transportu – w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne. Z treści przepisu wynikają dwie zmienne o które wnioskodawca musi oprzeć się aby wyliczyć odpowiedni poziom kosztu środka transportu tj. obligatoryjnie pozostałe koszty kwalifikowalne oraz koszty ogólnie w zależności czy zostały zadeklarowane przez wnioskodawcę w ramach projektu. Poniżej przedstawiam przykład dot. weryfikacji limitów dla kosztów transportu:

Zakres rzeczowo- finansowy operacji:

- Budowa hali – 100 000 zł
- Wartość pracy świadczonej nieodpłatnie – 10 000 zł
- Zakup środka transportu (z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą) - 70 000 zł

Metodologia wyliczenia

- Pozostałe koszty kwalifikowalne operacji bez kosztów ogólnych 100 000 zł + 10 000 zł = 110 000 zł
- **Limit kosztu zakupów środka transportu – 30% = 110 000 zł x 30% = 33 000 zł**

Koszty kwalifikowalne które powinny zostać przedstawione w zestawieniu rzeczowo – finansowym:

- Budowa hali – 100 000 zł
- Wartość pracy świadczonej nieodpłatnie – 10 000 zł
- Koszty zakupu środków transportu - 33 000 zł

Metodologia wyliczenia kwoty pomocy:

$$100\ 000\ \text{zł} + 10\ 000\ \text{zł} + 33\ 000\ \text{zł} = 143\ 000\ \text{zł} \times 70\% = 100\ 100\ \text{zł} - \text{kwota pomocy}$$

W przypadku operacji na podejmowanie działalności gospodarczej kwota pomocy jest stała – zgodna z kwotą ustaloną przez Lokalną Grupę Działania w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju.

4. Czy operacja mająca na celu zakup nowego wyposażenia gastronomicznego do używanego samochodu z gastronomią obwoźną jest kosztem kwalifikowalnym?

Zgodnie z §17 ust1 pkt 5 w Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, do kosztów kwalifikowalnych operacji można zaliczyć koszty zakupu nowych maszyn lub wyposażenia (...). Mając na uwadze powyższe jako koszt kwalifikowalny można uznać zakup nowego wyposażenia gastronomicznego do samochodu który został wprowadzony do ewidencji środków trwałych przez Wnioskodawcę przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

5. Czy laweta, przyczepa jest środkiem transportu?

Zgodnie z definicją pojazdu zawartą w art. 2 pkt 31 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku „Prawo o ruchu drogowym” (Dz.U z 2012 r. poz1137) dalej zwaną Ustawą „pojazd” to środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane. Natomiast zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 50 ustawy, przyczepa to pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem. Odpowiadając na zadane pytanie laweta, przyczepa nie stanowią środka transportu a tym samym do kosztów związanych z zakupem w/w urządzeń nie ma zastosowania przepis §18 ust3 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” określający 30% limit kosztów kwalifikowalnych na zakup środka transportu.

6. Czy wartość wkładu rzeczowego o którym mowa w art.69 ust 1 rozporządzenia 1303/2013 jest kosztem kwalifikowalnym dla operacji w zakresie o którym mowa w §2 ust.1 pkt1-7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowanej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020?

Wartość wkładu rzeczowego o którym mowa w art.69 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. może stanowić koszt kwalifikowalny dla operacji realizowanych z zakresu §2 ust.1 pkt -1-7 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem zakresu § 2 ust.1 pkt 2a) podejmowanie działalności gospodarczej. Zgodnie z zapisami §5ust1 pkt 3 Rozporządzenia MRiRW koszty planowane do poniesienia w ramach zakresu podejmowania działalności gospodarczej mieszczą się w zakresie kosztów o których mowa w §17 ust1.

7. Proszę o informacje dotyczące wymaganej trwałości projektu (utrzymania działalności gospodarczej, a nie utrzymania miejsca pracy) w ramach działań „podejmowanie działalności gospodarczej” oraz „rozwijanie działalności gospodarczej”? Jaki jest rzeczywisty wymagany czas utrzymania działalności gospodarczej (okres trwałości utrzymania sprzętu) po otrzymaniu płatności ostatecznej?

Jak rozumieć § 27.1 pkt. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność dot. trwałości? Art. 71 rozporządzenia 1303/2013 mówi o zwrocie dotacji, jeżeli w ciągu 5 lat firma zaprzestanie działalności, a rozporządzenie 651/2014 (sekcja 2, artykuł 17) odnosi się tylko do miejsc pracy. Od jakiego okresu liczone jest utrzymanie miejsca pracy, czy zatrudnienia pracownika czy otrzymania płatności końcowej?

Zgodnie z §5 ust2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a)zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie

ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Zgodnie z §7 ust1 pkt 2 ppkt b) Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja w ramach zakresu „rozwój działalności gospodarczej zakłada utrzymanie miejsca pracy , w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym uplynie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;

Mając na uwadze powyższe, okres trwałości w zakresie podejmowania działalności gospodarczej wynosi 2 lata od dnia dokonania płatności końcowej, natomiast w zakresie rozwoju działalności gospodarczej 3 lata od dnia dokonania płatności końcowej

8. *Czy w ramach zakupionego sprzętu (np.) koparki w ramach działania 19.2 możliwe będzie wykonywanie tylko usług tym sprzętem, czy możliwy będzie również wynajem zakupionego sprzętu?*

Powyższa sytuacja będzie możliwa do zaakceptowania jeżeli wynajem sprzętu będzie zgodny z profilem działalności gospodarczej prowadzonej przez wnioskodawcę a uzasadnienie ekonomiczne operacji będzie wynikało ze wskaźników zawartych w biznesplanie.

9. *W którym momencie w ramach podejmowania działalności gospodarczej powinna zostać założona w/w działalność, czy po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy czy dopiero po podpisaniu umowy?*

Zgodnie z §5 ust 2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Mając na uwadze powyższe potencjalny wnioskodawca zobowiązany jest do podjęcia we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i jej wykonywania niezwłocznie po dniu zawarcia umowy o dofinansowanie i jej wykonywania do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty końcowej.

10. *Czy w ramach podejmowania działalności gospodarczej kosztem kwalifikowanym będzie zakup gotowych domków turystycznych przeznaczonych na wynajem ?*

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia MRiRW w Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, do kosztów kwalifikowalnych operacji można zaliczyć koszty zakupu rzeczy innych niż wymienione w pkt 5,6 rozporządzenia, w tym materiałów. Mając na uwadze powyższe jako koszt kwalifikowalny można uznać zakup nowych domków turystycznych, natomiast odnośnie ich wynajmu sytuacja będzie możliwa do zaakceptowania jeżeli wynajem domków turystycznych będzie

MAŁOPOLSKA

zgodny z profilem działalności gospodarczej prowadzonej przez wnioskodawcę a uzasadnienie ekonomiczne operacji będzie wynikało ze wskaźników zawartych w biznesplanie.

11. *Czy o dofinansowanie w ramach podejmowania działalności gospodarczej może ubiegać się osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę ?*

Zgodnie z § 5 ust. 2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłyne 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłyne 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłyne 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Jeżeli w wyniku podjęcia działalności gospodarczej nastąpi zbieg tytułów do ubezpieczeń społecznych, a Beneficjent nie dokonuje zgłoszenia do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności, wówczas zobowiązany jest do utworzenia miejsca pracy.

12. *Czy w ramach działania "podejmowanie działalności gospodarczej" o dotację może ubiegać się emeryt?*

Odpowiedź na pytanie znajduje się w punkcie 11.

13. *Czy w ramach działania "podejmowanie działalności gospodarczej" 2 lub 3 osoby będą mogły pozyskać środki i założyć firmę w formie spółki?*

Zgodnie z § 3 ust. 6 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w przypadku operacji w zakresie określonym w §2 ust 1 pkt 2 lit.a, o pomoc może ubiegać się wyłącznie podmiot spełniający warunki określone w §3 ust.1 pkt 1 lit a-c tj.

- a) Jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- b) Jest pełnoletni
- c) Ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim LSR – w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z2015 r.poz.584, z późn.zm.)

14. *Czy w ramach działania "podejmowanie działalności gospodarczej" oraz rozwój działalności gospodarczej" możliwy jest zakup nieruchomości lub działki?*

Koszt zakupu nieruchomości lub gruntu nie wpisuje się w katalog kosztów kwalifikowalnych ujęty w §17 ust1 w Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”.

15. *Czy planowana do podjęcia działalność gospodarcza może być prowadzona w budynku mieszkalnym (w wydzielonej do tego celu części), czy konieczne jest dokonanie zmiany sposobu użytkowania w/w części tej nieruchomości?*

Tak, konieczne jest zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego, w naszym przypadku mieszkania Zgłoszenie takie jest wymagane w sytuacji, gdy działalność gospodarcza w mieszkaniu powoduje zmianę warunków między innymi bezpieczeństwa pożarowego, pracy, zdrowotnych, higieniczno-sanitarnych czy wielkości lub układu obciążeń („Prawo budowlane”, art. 71, Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414).

16. *Czy istnieje moment bazowy dotyczący założenia działalności gospodarczej w przypadku ubiegania się o dotację w ramach podejmowania działalności gospodarczej? Czy może być ona założona zaraz po złożeniu wniosku do LGD a przed oceną, czy dopiero po podpisaniu umowy przyznania pomocy*

Odpowiedź na pytanie znajduje się w punkcie 9.

17. *Czy uzyskanie dotacji na działalność gospodarczą w poprzedniej perspektywie finansowej 2007-2014 wyklucza z ubiegania się o dotację na rozwój przedsiębiorstwa?*

Zgodnie z § 7 ust.1 pkt 3 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc przyznaje się jeżeli podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operacje z zakresu podejmowania działalności gospodarczej.

18. *Czy w sytuacji, gdy kobieta, która podejmie działalność gospodarczą, w trakcie pierwszych dwóch lat rozpocznie urlop macierzyński lub przejdzie na zasiłek ZUS, musi w czasie jego trwania zatrudnić kogoś na zastępstwo?*

Zgodnie z § 5 ust. 2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to

MAŁOPOLSKA

miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

W przypadku gdy osoba prowadząca działalność gospodarczą w trakcie pierwszych dwóch lat rozpocznie urlop macierzyński lub przejdzie na zasiłek ZUS zobowiązana jest niezwłocznie po zaistnialej sytuacji zatrudnić osobę, dla której zostanie utworzone miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę.

19. Czy firma prowadząca działalność dotyczącą kilku kodów PKD, może otrzymać pomoc na rozwijanie działalności gospodarczej związanej z realizacją działalności objętą wyłącznie jednym (głównym) kodem PKD, czy też może wnioskować o pomoc na rozwijanie działalności również w zakresie objętym innymi kodami PKD?

Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy na rozwój działalności gospodarczej we wniosku o przyznanie pomocy powinien wskazać kod PKD który ma związek z zakresem realizowanej operacji.

Zgodnie z §15 ust 1 i 2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc jest przyznawana do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wynosi 300 tys zł na jednego beneficjenta. Zatem jeśli wnioskodawca wyraża chęć ubiegania się o pomoc nie tylko na wykonywaną działalność w ramach głównego kodu PKD ale również na inne kody PKD w ramach której wykonuje działalność, przepisy rozporządzenia wykonawczego nie nakładają takiego ograniczenia, czyli wnioskodawca może złożyć kilka wniosków w ramach innych kodów PKD, przy czym musi pamiętać że limit przyznania pomocy na 1 beneficjenta wynosi 300 tys zł.

20. Czy firma prowadząca działalność np. w zakresie górnictwa może składać wniosek o pomoc na rozwijanie innej działalności?

Przepis § 8 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” nie pozostawia żadnych wątpliwości w tym zakresie. Zgodnie z §8 Rozporządzenia wykonawczego pomoc na operacje w zakresie określonym w §2ust1 pkt 2 lit a-c) nie przysługuje jeżeli działalność będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako m.in. górnictwo i wydobywanie oraz działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie.

21. Zwracamy się z prośbą o rozstrzygnięcie niejasnej interpretacji dotyczącej zaliczenia do kosztów „kwalifikowalnych” zakupu środków transportu/pojazdu do przewozu osób w zakresie pomocy przyznawanej na podejmowanie działalności gospodarczej lub rozwijanie działalności gospodarczej.

Odpowiedź na pytanie znajduje się w punkcie 3.

22. Czy osoba podejmująca działalność gospodarczą i uruchamiająca firmę przewozową może mieć we wniosku tylko jeden koszt „kwalifikowalny”, tj. zakup busa do przewozu osób (więcej niż 8 osób plus kierowca)? Zakup takiego pojazdu jest niezbędny do uruchomienia tego typu działalności. Czy ww. pomoc może obejmować też operacje z zakresu rozwoju działalności gospodarczej, gdy jedyną formą tej działalności jest przewóz osób?

Zgodnie z §17 ust. 1 Rozporządzenia MRiRW w Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc na operacje w zakresach określonych w §2 ust.1 rozporządzenia wykonawczego jest przyznawana na zakres kosztów do których zalicza się m.in. zakup środka transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą.

Odnosnie drugiej części pytania czy pomoc może obejmować operacje, gdzie jedyną formą prowadzenia działalności jest przewóz osób, informuję, że przepisy rozporządzenia wykonawczego nie nakładają takiego ograniczenia, jednakże przypominam iż zgodnie z §18 ust3 Rozporządzenia wykonawczego, zgodnie z którym przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględniane są koszty ogólne nie przekraczające 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, a koszty środka transportu – w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne. Z treści przepisu wynikają dwie zmienne o które wnioskodawca musi oprzeć się aby wyliczyć odpowiedni poziom kosztu środka transportu tj. obligatoryjnie pozostałe koszty kwalifikowalne oraz koszty ogólne w zależności czy zostały zadeklarowane przez wnioskodawcę w ramach projektu.

23. Czy pomoc w powyższym zakresie §17 ust1 pkt.6 Rozporządzenia MRiRW może dotyczyć operacji polegającej na zakupie samochodu dostawczego do 3,5 t do przewozu towarów, np. pieczywa?

Zgodnie z §17 ust1 pkt 6 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc na operacje w zakresie innym niż określony w §2 ust1 pkt 2 (lita) jest przyznawana jest w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych do których zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą. Zatem należy przyjąć, iż z wyłączeniem samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą, każdy inny środek transportu (w tym samochód ciężarowy) może stanowić koszt kwalifikowalny w ramach poddziałania 19.2. Wobec powyższego, kluczowym jest określenie, jaki rodzaj środka transportu/ pojazdu nie jest samochodem osobowym. W pierwszej kolejności należy wskazać, w jaki sposób definiować środek transportu. Biorąc pod uwagę przepisy prawa o ruchu drogowym środek transportu jest pojazdem. Zgodnie z bowiem z definicją pojęcia „pojazd” zawarta w art.2 pkt 31 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r Prawo o ruchu drogowym (Dz.U z 2012 r poz. 1137) „pojazd” to środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane. Z kolei na gruncie przepisów o podatku dochodowym, samochodem osobowym jest pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, konstrukcyjnie przeznaczony do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą, z wyjątkiem:

- a) pojazdu samochodowego mającego jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą:
 - klasyfikowanego na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van lub
 - z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków,
- b) pojazdu samochodowego, który posiada kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu,

MAŁOPOLSKA

c) pojazdu specjalnego, jeżeli z dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym wynika, że dany pojazd jest pojazdem specjalnym, i jeżeli spełnione są również warunki zawarte w odrębnych przepisach, określone dla następujących przeznaczeń:

- agregat elektryczny/spawalniczy,
- do prac wiertniczych,
- koparka, koparko-spycharka,
- ładowarka,
- podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych,
- żuraw samochodowy,

d) pojazdu samochodowego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 86a ust. 18 ustawy o podatku od towarów i usług;

Spełnienie wymagań dla w/w pojazdów samochodowych:

- 1) w przypadku pojazdów określonych w pkt 1) i 2) stwierdza się na podstawie dodatkowego badania technicznego przeprowadzonego przez okręgową stację kontroli pojazdów, potwierdzonego zaświadczeniem wydanym przez tę stację, oraz dowodu rejestracyjnego pojazdu zawierającego odpowiednią adnotację o spełnieniu tych wymagań;
- 2) w przypadku pojazdu specjalnego - stwierdza się na podstawie dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym.

Zatem w sytuacji, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wskaże w dokumentacji aplikacyjnej zakup „pojazdu samochodowego” o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, który zadeklaruje jako samochód ciężarowy, na etapie rozliczenia operacji niezbędny będzie uzyskanie od Beneficjenta dokumentów potwierdzających przeprowadzenie dodatkowo badania technicznego, w tym uzyskanie stosownego zaświadczenia i wpisu do dowodu rejestracyjnego potwierdzającego uzyskanie homologacji ciężarowej. Podobnie w przypadku pojazdów specjalistycznych, ich status muszą potwierdzać stosowne dokumenty homologacyjne wydane na podstawie przepisów prawa o ruchu drogowym oraz wpis w dowodzie rejestracyjnym. W przypadku, gdy na etapie oceny wniosku o przyznanie pomocy pojawią się wątpliwości w zakresie klasyfikacji środka transportu samorząd województwa zastrzega ze w takich sytuacja będzie kierował pismo o wyjaśnienie do podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę także na zapis §2 ust.2 rozporządzenia wykonawczego, pomoc na operacje w ramach ww. poddziałania ma charakter pomocy de minimis, z wyjątkiem pomocy, do której nie ma zastosowania rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str.1). Zgodnie z art. 3 ust. 2 tego rozporządzenia całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarów nie może przekroczyć 100 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych. Pomoc de minimis nie może zostać wykorzystana na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów.

Dla przedsiębiorców prowadzących działalność zarobkową zarówno w sektorze transportu drogowego towarów, a także inną działalność, w odniesieniu do której stosuje się limit 200 000 EUR – pulap ten może zostać zastosowany, o ile zostaną spełnione **łącznie** dwa poniższe warunki:

- operacja nie dotyczy sektora transportu drogowego;
- prowadzona jest rozdzielności rachunkowa działalności prowadzonej w sektorze transportu drogowego towarów i pozostałej działalności gospodarczej.

24. *Jaki jest min. okres prowadzenia działalności w ramach rozwoju działalności gospodarczej i podejmowania działalności gospodarczej po dokonaniu płatności końcowej?*

Zgodnie z §5 ust. 2 Rozporządzenia MRIRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upływie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Zgodnie z §7 ust1 pkt 2 ppkt b) Rozporządzenia MRIRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja w ramach zakresu „rozwój działalności gospodarczej zakłada utrzymanie miejsca pracy , w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upływie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;

Mając na uwadze powyższe, okres trwałości w zakresie podejmowania działalności gospodarczej wynosi 2 lata od dnia dokonania płatność końcowej, natomiast w zakresie rozwoju działalności gospodarczej 3 lata od dnia dokonania płatności końcowej

25. *Jaki jest min. okres przechowywania dokumentacji po dokonaniu płatności końcowej?*

W przypadku przyznania pomocy finansowej w ramach zakresu „Rozwijanie działalności gospodarczej” Beneficjent zgodnie z zapisami § 5 pkt. 8 umowy o przyznanie pomocy zobowiązany zostanie do przechowywania całości dokumentacji związanej z przyznana pomocą przez okres 5 lat liczony do dnia wypłaty przez Agencje płatności końcowej.

26. *Czy w ramach obowiązku utworzenia miejsca pracy można zatrudnić członka najbliższej rodziny np. współmałżonka, dziecko itp.? Jeśli tak to na jakich zasadach i czy są jakieś ograniczenia?*

Przepisy Rozporządzenia wykonawczego nie nakładają ograniczenia w zakresie zatrudnienia najbliższej rodziny. Jednakże mając na uwadze przepisy o ubezpieczeniu społecznym, za osobę współpracującą uważa się:

- małżonka,
- dzieci własne lub dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione,
- rodziców,
- macochę i ojczyma,

pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracujących przy prowadzeniu działalności.

MAŁOPOLSKA

Za osoby współpracujące nie uznaje się brata lub siostry oraz członka rodziny zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego.

Bez względu zatem, czy członek rodziny współpracuje w działalności na podstawie umowy o pracę, czy też pomaga nieodpłatnie, dla celów ZUS uważany jest za osobę współpracującą. Pomoc w działalności osoby współpracującej wiąże się z obowiązkiem objęcia jej ubezpieczeniem ZUS.

Zatrudnienie osoby współpracującej:

- na umowę o pracę - składki ZUS w wymiarze jak przedsiębiorca,
- na umowę zlecenie - składki ZUS jak przy umowach zlecenie z innymi pracownikami zależą od głównie od wysokości wynagrodzenia
- nieodpłatnie - składki ZUS w wymiarze jak przedsiębiorca.

Ubezpieczenie osób współpracujących, z którymi przedsiębiorca zawarł umowę o pracę, ustala się na takich samych zasadach jak ubezpieczenie przedsiębiorcy.

Podstawowe składki ZUS osoby współpracującej wyliczane są na takich samych zasadach jak składki ZUS przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe zgodnie z §7 ust1 pkt 2 ppkt b) Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja w ramach zakresu „rozwój działalności gospodarczej zakłada utrzymanie miejsca pracy , w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upływie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, zatrudnienie osoby współpracującej nie stanowi wypełnienia warunku wskazanego w przedmiotowym paragrafie. Zatem, w takim przypadku należy zatrudnić dodatkową osobę na umowę o pracę od którego tytułu będą odprowadzane składki w pełnym zakresie.

27. Czy VAT jest kosztem kwalifikowalnym jeśli wnioskodawca nie ma możliwości jego odzyskania?

Koszty kwalifikowalne zostały określone w §17 ust.1 pkt.9 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Koszt podatku od towarów i usług (VAT) jest kosztem kwalifikowalnym, zgodnie z art.69 ust.3 lit. C rozporządzenia 1303/2013, tzn. jest kosztem kwalifikowalnym , z wyjątkiem podatku, który może odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego. Ponadto, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zamierza zaliczyć VAT do kosztów kwalifikowalnych operacji powinien wystąpić o indywidualną interpretację prawa podatkowego do organu upoważnionego- zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 poz. 613, z późn.zm) w sprawie braku możliwości odzyskania podatku VAT. Załącznik ten jest obligatoryjnie wymagany wraz z ze złożeniem pierwszego wniosku o płatność.

28. Czy dotację może otrzymać wnioskodawca, który prowadzi agroturystykę (zgłoszenie agroturystyki w urzędzie gminy bez rejestracji w CEiDG)?

Zgodnie z §7 ust. 1 pkt.1 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja w ramach zakresu „rozwój działalności gospodarczej przyznawana jest jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Mając na uwadze powyższe wnioskodawca który nie jest zarejestrowany w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej nie może ubiegać się o wsparcie w ramach działania 19.2.

29. *Czy do kosztów kwalifikowalnych wlicza się wkład rzeczowy w formie nieodpłatnej?*

Odpowiedź na pytanie znajduje się w punkcie 6.

30. *Czy w przypadku środków transportu można zakupywać w ramach dofinansowania wyłącznie nowe środki transportu, czy dopuszczalne są także używane?*

Zakup używanego środka transportu stanowi koszt niekwalifikowalny. Wyjątkiem od tej zasady jest przypadek zakupu maszyny używanej będącej eksponatem w ramach realizacji operacji z zakresu zachowania dziedzictwa lokalnego.

31. *Jakie kategorie obiektów budowlanych są dopuszczalne w ramach budowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy obiektu budowlanego? Proszę zadać to pytanie w odniesieniu do premii i w odniesieniu do rozwoju działalności.*

Na tak postawione pytanie nie można odpowiedzieć. Jednakże w tym miejscu należy zauważyć że wszystkie koszty ponoszone w ramach operacji powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego.

32. *Kiedy najwcześniej osoba fizyczna chcąc uzyskać dofinansowanie na założenie działalności gospodarczej (premia) może zarejestrować tę działalność (czy to jest nie wcześniej niż w dniu złożenia wopp czy może inny termin)?*

Odpowiedź na pytanie znajduje się w punkcie 9.

33. *Czy wniosek o uzyskanie numeru producenta rolnego (ARIMR) winien być złożony na tę osobę fizyczną, czy już dopiero na firmę, którą założy z zaznaczeniem że co najmniej wniosek o nadanie tego numeru jest załącznikiem do WOPP o dofinansowanie?*

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U z 2015 r. poz.807 i 1419), numer identyfikacyjny nadawany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa może zostać nadany dla osoby fizycznej która planuje podjąć działalność gospodarczą. W sytuacji gdy podmiot nie posiada numeru identyfikacyjnego wraz z wnioskiem należy złożyć wniosek o wpis do ewidencji producentów rolnych lub jego kopie w przypadku, gdy wniosek o nadanie numeru identyfikacyjnego został złożony we wcześniejszym terminie przez podmiot i do chwili złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach przedmiotowego środka wsparcia, nie otrzymał wymaganego numeru.

MAŁOPOLSKA

34. *We wniosku o przyznanie pomocy w zestawieniu rzeczowo- finansowym operacji należy podawać koszty netto/brutto?*

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 sierpnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. 2016 poz.1390), zmianie uległy formularze wniosków o przyznanie pomocy, wniosków o płatność oraz umów o przyznaniu pomocy m.in w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. W obowiązującym formularzu wniosku nie ma już zestawienia rzeczowo – finansowego.

35. *Czy można ubiegać się na o wsparcie na rozpoczęcie dwóch kodów PKD?*

Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, który w związku z realizacją operacji planuje podjąć działalność gospodarczą (pierwsza rejestracja) podaje kod PKD, w ramach którego planuje uruchomić działalność oraz który najpełniej odpowiada zakresowi operacji. Wnioskodawca może podać również kod PKD w ramach którego będzie prowadzona działalność wspierana w ramach określonej we wniosku operacji.

36. *Wnioskodawca za kwotę premii zamierza zakupić m.in. samochód dostawczy. Czy samochód może być jednym kosztem wniosku, czy też ma zastosowanie §18 ust.3 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020?*

Zgodnie z §17 ust1 pkt 6 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc na operacje w zakresie innym niż określony w §2 ust1 pkt 2 lit a) jest przyznawana jest w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych do których zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą. Zatem należy przyjąć, iż z wyłączeniem samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą, każdy inny środek transportu (w tym samochód ciężarowy) może stanowić koszt kwalifikowalny w ramach poddziałania 19.2. Wobec powyższego, kluczowym jest określenie, jaki rodzaj środka transportu/ pojazdu nie jest samochodem osobowym. W pierwszej kolejności należy wskazać, w jaki sposób definiować środek transportu. Biorąc pod uwagę przepisy prawa o ruchu drogowym środek transportu jest pojazdem. Zgodnie z bowiem z definicją pojęcia „pojazd” zawarta w art.2 pkt 31 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r Prawo o ruchu drogowym (Dz.U z 2012 r poz. 1137) 'pojazd" to srokę transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane. Z kolei na gruncie przepisów o podatku dochodowym, samochodem osobowym jest pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, konstrukcyjnie przeznaczony do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą, z wyjątkiem:

a) pojazdu samochodowego mającego jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą;

- klasyfikowanego na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van lub
- z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków,
- b) pojazdu samochodowego, który posiada kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu,
- c) pojazdu specjalnego, jeżeli z dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym wynika, że dany pojazd jest pojazdem specjalnym, i jeżeli spełnione są również warunki zawarte w odrębnych przepisach, określone dla następujących przeznaczeń:
 - agregat elektryczny/spawalniczy,
 - do prac wiertniczych,
 - koparka, koparko-spycharka,
 - ładowarka,
 - podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych,
 - żuraw samochodowy,
- e) pojazdu samochodowego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 86a ust. 16 ustawy o podatku od towarów i usług;

Spełnienie wymagań dla w/w pojazdów samochodowych:

- 1) w przypadku pojazdów określonych w pkt 1) i 2) stwierdza się na podstawie dodatkowego badania technicznego przeprowadzonego przez okręgową stację kontroli pojazdów, potwierdzonego zaświadczeniem wydanym przez tę stację, oraz dowodu rejestracyjnego pojazdu zawierającego odpowiednią adnotację o spełnieniu tych wymagań;
- 2) w przypadku pojazdu specjalnego - stwierdza się na podstawie dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym.

Zatem w sytuacji, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wskaże w dokumentacji aplikacyjnej zakup „pojazdu samochodowego” o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, który zadeklaruje jako samochód ciężarowy, na etapie rozliczenia operacji niezbędny będzie uzyskanie od Beneficjenta dokumentów potwierdzających przeprowadzenie dodatkowo badania technicznego, w tym uzyskanie stosownego zaświadczenia i wpisu do dowodu rejestracyjnego potwierdzającego uzyskanie homologacji ciężarowej. Podobnie w przypadku pojazdów specjalistycznych, ich status muszą potwierdzać stosowne dokumenty homologacyjne wydane na podstawie przepisów prawa o ruchu drogowym oraz wpis w dowodzie rejestracyjnym. W przypadku, gdy na etapie oceny wniosku o przyznanie pomocy pojawią się wątpliwości w zakresie klasyfikacji środka transportu samorząd województwa zastrzega ze w takich sytuacja będzie kierował pismo o wyjaśnienie do podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę także na zapis §2 ust.2 rozporządzenia wykonawczego, pomoc na operacje w ramach ww. poddziałania ma charakter pomocy de minimis, z wyjątkiem pomocy, do której nie ma zastosowania rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str.1). Zgodnie z art. 3 ust. 2 tego rozporządzenia całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarów nie może przekroczyć 100 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych. Pomoc de minimis nie może zostać wykorzystana na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów.

Dla przedsiębiorców prowadzących działalność zarobkową zarówno w sektorze transportu drogowego towarów, a także inną działalność, w odniesieniu do której stosuje się limit 200 000 EUR – pułap ten może zostać zastosowany, o ile zostaną spełnione **łącznie** dwa poniższe warunki:

- operacja nie dotyczy sektora transportu drogowego;

MAŁOPOLSKA

- prowadzona jest rozdzielnosci rachunkowa działalności prowadzonej w sektorze transportu drogowego towarów i pozostałej działalności gospodarczej.

Odnosząc się do kwestii § 18 ust.3 Rozporządzenia wykonawczego koszty zakupu środka transportu nie mogą przekroczyć 30% kosztów kwalifikowalnych pomniejszonych o koszty ogólne operacji (§18 ust 3 Rozporządzenia MRiRW). Należy zatem stwierdzić że, koszty środka transportu nie mogą stanowić jedynego kosztu w projekcie, tylko powinny stanowić składową w wysokości 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu

37. *Jaki jest min. okres prowadzenia działalności po dokonaniu płatności końcowej w ramach podejmowania działalności gospodarczej?*

Odpowiedź na pytanie znajduje się w punkcie 7.

38. *Jaki jest min. okres przechowywania dokumentacji po dokonaniu płatności końcowej?*

W przypadku przyznania pomocy finansowej w ramach zakresu „Podejmowanie działalności gospodarczej” Beneficjent zgodnie z zapisami § 5 pkt8 umowy o przyznaniu pomocy zobowiązany zostanie do przechowywania całości dokumentacji związanej z przyznaną pomocą przez okres 5 lat liczony do dnia wypłaty przez Agencje płatności końcowej.

39. *Czy oprócz samozatrudnienia wymagane jest stworzenie dodatkowego miejsca pracy?*

Zgodnie z §5 ust2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemu ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub

b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym uplynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

40. *Osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą w Krakowie, chce założyć przedszkole z dotacji (oddział firmy) – czy może ubiegać się o dotację na rozwój działalności gospodarczej? Przepisy prawa obowiązującego nie pozwalają zarejestrować oddziału w „powietrzu”. Czy musi przerejestrować firmę?*

Zgodnie z § 7 ust 1pkt 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm., pomoc przyznaje się jeżeli podmiot w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie co

najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz nadal wykonuje tę działalność. Odnosząc się do powyższego kluczowe jest określenie, czy do wykonywanej działalności mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Co do zasady prowadzenie szkoły lub placówki oraz innej formy wychowania przedszkolnego nie jest działalnością gospodarczą, a kwestie z nim związane regulowane są przez ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, że w w/w rozporządzeniu, jako kryterium dostępu do otrzymania pomocy ujęto warunekz którego jednoznacznie wynika, że miejsce wykonywania działalności gospodarczej wpisane do CEiDG musi znajdować się na obszarze wiejskim objętym LSR. Rozporządzenie nie wskazuje, czywymóg ten dotyczy głównego miejsca prowadzenia działalności, czy też oddziału. Dalsza część pytania (w zakresie rejestracji firmy w „powietrzu” lub konieczności „przerejestrowania firmy”) jest dla SW niezrozumiała, ponadto należy zwrócić uwagę na obszar związany z ryzykiem tworzenia sztucznych warunków wsparcia.

41. Czy o pomoc na rozwój działalności gospodarczej mogą ubiegać się inne poza spółką cywilną – spółki? Jakie są zasady dla spółek?

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm. pomoc na rozwój działalności gospodarczej jest przyznawana osobom prawnym (jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddział znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR) albo jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną (jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR). W praktyce oznacza to, że o pomoc w ramach rozwijania działalności gospodarczej mogą ubiegać się: spółki prawa cywilnego oraz spółki prawa handlowego. Szczegóły dotyczące przyznania pomocy w/w podmiotom zostały opisane w w/w rozporządzeniu oraz Instrukcji wypełniania wniosku o przyznanie pomocy.

W związku z wejściem w życie zmiany Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm., proszę o wyjaśnienie, uszczegółowienie i/lub interpretację dotyczącą § 7 ust. 1 pkt 1 – a mianowicie czy zapisy dotyczące wykonywania działalności gospodarczej przez 365 dni w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku dyskwalifikuje z możliwości aplikowania o środki (więc otrzymania wsparcia na rozwój działalności gospodarczej) osoby, które w tym okresie miały lub nadal mają zawieszoną działalność gospodarczą? Albo czy osoby mające w tym okresie zawieszoną działalność mogą wnioskować o środki na rozwój firmy, bo zawieszenie działalności gospodarczej nie jest tożsame z jej nie wykonywaniem w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia wykonawczego podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w ramach rozwijania działalności gospodarczej w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz nadal wykonuje tę działalność. Zgodnie z art. 14 a ust. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej. W związku z powyższym okres zawieszania

MAŁOPOLSKA

działalności gospodarczej nie jest wliczany do wymaganego rozporządzeniem czasu prowadzenia działalności. Tak więc osoba mająca zawieszoną działalność w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy nie spełnia kryterium dostępu podyktowanego w/w rozporządzeniem.

42. *Czy może starać się o dofinansowanie z dziedziny budownictwa osoba fizyczna, która wpisze w swojej działalności więcej kodów PKD, m.in. działalność ogrodnicza, leśnictwo ale dofinansowanie będzie z dziedziny budowlanej?*

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o przyznanie pomocy określony poprzez kod PKD zakres działalności musi wskazywać na związek z zakresem realizowanej operacji. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy prowadzi działalność obejmującą kilka kodów PKD w polu wpisuje ten kod, który najlepiej odpowiada zakresowi operacji. Niemniej jednak należy mieć na uwadze zapisy § 8 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm. oraz pozostałe zapisy niniejszego aktu prawnego, mające zastosowanie do danego rodzaju podmiotu oraz zakresu wsparcia.

43. *Czy osoba ubezpieczona w KRUS, która podejmie pracę dwa miesiące przed złożeniem wniosku i będzie opłacać składki w ZUS może starać się o premię?*

Zgodnie z § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm., podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.

Potwierdzeniem spełnienia w/w wymogu jest:

- Zaświadczenie wydane nie wcześniej niż 1 miesiąc przed dniem złożenia wniosku przez:

a. Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) o niefigurowaniu w ewidencji osób ubezpieczonych – oryginał, albo

b. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) potwierdzające fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu – oryginał

Zaświadczenie z KRUS składane przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy figurujący w ewidencji osób ubezpieczonych w KRUS musi zawierać m.in. informacje o:

- statusie ubezpieczonego, tj. rolnik, domownik lub małżonek rolnika w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników,

- zakresie ubezpieczenia np. ubezpieczenie w pełnym zakresie, tj.: emerytalno-rentowym, wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim.

Przedkładane zaświadczenie z ZUS ma wskazywać na fakt podlegania ubezpieczeniu w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy (nie musi zawierać informacji o zapłacie składek za ten okres).

44. Czy realizując duży projekt w ramach poddziałania 19.2 (budowa i organizacja pracowni z odtworzeniem warsztatów ginących zawodów) jest możliwość pozyskać dochody z prezentacji, wykładów, pokazów i wykładów w okresie związania projektem?

Możliwość uzyskania zysku, w ramach realizowanej operacji jest uzależniona od zakresu wsparcia oraz innych warunków. W zakresach, w których wymagany jest biznesplan (za wyjątkiem niekomercyjnych inkubatorów) pomoc jest udzielana na produkcyjną/handlową lub usługową działalność gospodarczą. Jednakże w zakresach, w których jest mowa o tworzeniu ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury samo brzmienie sugeruje, że są to operacje niekomercyjne. Warto zaznaczyć, że jednym z załączników do wniosku o przyznanie pomocy jest tabela w której oblicza się wartość bieżącą netto. Tabela pozwala określić czy operacja nie ma charakteru komercyjnego. W przypadku, gdy zaktualizowana wartość netto (NPV) operacji jest niższa od 25% wartości całkowitych kosztów operacji, to operacja nie generuje znacznego dochodu netto. W przypadku, gdy zaktualizowana wartość netto (NPV) operacji jest równa lub wyższa od 25% wartości całkowitych kosztów operacji, to operacja generuje znaczny dochód netto. W tym przypadku pomoc na operację nie może zostać przyznana.

45. Czy można zakupić samochód dostawczy z homologacją ciężarową do przewozu tylko dwóch osób (renault kangoo)?

Zgodnie z § 17 ust. 1, pkt 6 *Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm.*, do kosztów kwalifikowalnych operacji zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą. Niniejsze rozporządzenie wprowadza także ograniczenie stanowiące, iż koszty zakupu środka transportu nie mogą przekroczyć 30% kosztów kwalifikowalnych projektu pomniejszonych o koszty ogólne. Zatem zakup środka transportu nie może stanowić jedyne koszty ujętego we wniosku o przyznanie pomocy. Zakup samochodu ciężarowego stanowi koszt kwalifikowalny gdy będzie uzasadniony zakresem operacji, niezbędny do osiągnięcia jej celu, racjonalny oraz nie będzie (zgodnie z zasadami przyznawania pomocy de minimis) wykorzystywany do transportu drogowego towarów.

46. Czy przedsiębiorca zatrudniający osobę na umowę zlecenia może tę samą osobę zatrudnić już na etat w ramach stworzenia jednego miejsca pracy po otrzymaniu dofinansowania?

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm.*, Beneficjent zobowiązany jest do utworzenia co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem operacji dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę. W związku z powyższym w/w rozporządzenie nie wprowadza ograniczeń w zakresie zawarcia umowy o pracę z osobą, która wcześniej świadczyła usługi na podstawie umowy zlecenia. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że nowoutworzone miejsce musi być ściśle powiązane z zakresem realizowanej operacji, czyli musi powstać w wyniku realizacji operacji.

MAŁOPOLSKA

47. Czy dwie osoby aktualnie pracujące na pół etatu każda w jednej firmie (0,5+0,5=1) mogą zostać zatrudnione na jeden etat każda i wtedy uznane zostanie to za stworzenie 1 nowego miejsca pracy w przeliczeniu na etaty?

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm., nie przewiduje ograniczeń w tym zakresie. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że nowoutworzone miejsce musi być ściśle powiązane z zakresem realizowanej operacji, czyli musi powstać w wyniku realizacji operacji.

48. Czy dofinansowaniu podlega stworzenie lub rozwój pasieki?

Na operacje w zakresie podejmowania oraz rozwijania działalności gospodarczej nie przewiduje się wsparcia na działalność rolniczą, jaką jest produkcja pszczelarska.

49. Czy kosztem kwalifikowalnym w ramach podejmowania działalności gospodarczej będzie zakup food- trucka (przyczepy gastronomicznej) oraz motocykla (bez względu na jego klasyfikację, np. do rozwożenia pizzy)? Zgodnie z rozporządzeniem dofinansowaniu podlega zakup środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą.

Za koszt kwalifikowalny, co do zasady można uznać koszt zakupu food-trucka (przyczepy gastronomicznej) oraz motocykla (np. do rozwożenia pizzy). Niemniej jednak w/w elementy będą uznane za kwalifikowalne w sytuacji gdy ich zakup będzie uzasadniony zakresem rzeczowym operacji, niezbędny do osiągnięcia jej celu, racjonalny, a biznesplan będzie potwierdzał, że operacja jest ekonomicznie uzasadniona. Ostateczny status/kategoria będzie potwierdzony na podstawie dowodu rejestracyjnego, zawierającego odpowiednie informacje. Warty podkreślenia jest też fakt, że wszystkie elementy zakresu rzeczowego nabyte w ramach operacji nie mogą być używane.

50. Czy food truck podlega wsparciu w ramach PROW? Czy sam food truck jest traktowany jako pojazd specjalny?

Na tak postawione pytanie SW nie może udzielić jednoznacznych odpowiedzi, gdyż nie wskazano w nim kategorii pojazdu. Co do zasady zakup food trucka będzie kosztem kwalifikowalnym. Niemniej jednak w zależności od rodzaju food trucka (np. środek transportu, przyczepa) będą miały zastosowanie inne przepisy Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm. Odnosząc się zaś do drugiej części pytania, kategoria pojazdu powinna być określona na podstawie informacji zawartych w stosownych dokumentach homologacyjnych oraz wpisie w dowodzie rejestracyjnym. SW (Dep. Funduszy Europejskich) nie jest instytucją, która powinna wydawać opinię dotyczącą klasyfikacji pojazdów, gdyż nie jest to w jego kompetencjach.

51. Bardzo proszę o wyjaśnienie czy przedsiębiorca, który prowadzi działalność i nie jest na ZUS-ie (opłaca tzw. Podwójny KRUS), jeżeli chce skorzystać ze wsparcia finansowego w ramach ww. działania musi od razu przejść na ZUS czy też, jeżeli krajowe przepisy mu na to pozwalają może pozostać na zwiększonym KRUS-ie?

Przepisy rozporządzenia wykonawczego nie nakładają takiego ograniczenia. Warunki przyznania pomocy w tym zakresie odnoszą się do działalności gospodarczej, która powinna podlegać przepisom ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast zmiana podmiotu, w którym beneficjent jest ubezpieczony (z KRUS na ZUS) nastąpi naturalnie w trakcie realizacji biznesplanu, w wyniku przekroczenia kwoty granicznej o której mowa w przepisach ustawy o KRUS.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Funduszy Europejskich

Grzegorz Brach

MAŁOPOLSKA

Rozdzielnik:

1. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Spisz - Podhale**
ul. Bulwarowa 9, 34-400 Nowy Targ
2. **Stowarzyszenie Przyjazna Dolina Raby i Czarnej Orawy**
Raba Wyżna 41, 34-721 Raba Wyżna
3. **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego „ProKoPaRa”**
Koniusza 5, 32-104 Koniusza
4. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”**
ul. H. Sienkiewicza 42 A, 38-300 Gorlice
5. **Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”**
Iwkowa 468, 32-861 Iwkowa
6. **Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo na Jurze”**
ul. Focha 3, 32-500 Chrzanów
7. **Pogórzańskie Stowarzyszenie Rozwoju**
ul. Chopina 10, 33-170 Tuchów
8. **Stowarzyszenie Dolina Karpia**
ul. Rynek 2, 32-640 Zator
9. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Przyjazna Ziemia Limanowska”**
ul. Matki Boskiej Bolesnej 16, 34-600 Limanowa
10. **Nadwiślańska Grupa Działania „E.O.CENOMA”**
ul. Rynek 4, 32-820 Szczurowa
11. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Podbabiogórze”**
ul. Mickiewicza 19, 34-200 Sucha Beskidzka
12. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Soly”**
ul. Edukacyjna 9 Rajsko, 32-600 Oświęcim

13. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wadoviana”**
ul. Lwowska 7, 34-100 Wadowice
14. **Miechowskie Stowarzyszenie Gmin Jaksza Lokalna Grupa Działania**
ul. Targowa 6/3, 32-200 Miechów
15. **„Gościńiec 4 Żywiołów”**
Lanckorona 473, 34-143 Lanckorona
16. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gorce-Pieniny**
ul. Rynek 32, 34-450 Krościenko nad Dunajcem
17. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Nad Białą Przemszą”**
ul. Skalska 20, 32-340 Wolbrom
18. **LGD "Korona Sądecka"**
ul. Papieska 2, 33-395 Chelmiec
19. **Stowarzyszenie „Kwartet na Przedgórzu”**
Waryś 327a, 32-825 Borzęcin
20. **Stowarzyszenie Perły Beskidu Sądeckiego**
Rytro 380, 33-343 Rytro
21. **Lokalna Grupa Działania Dunajec-Biała**
ul. Browarki 7, 32-840 Zakliczyn
22. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Turystyczna Podkowa"**
ul. Jana Pawła II 38, 32-447 Siepraw
23. **Stowarzyszenie Piękna Ziemia Gorczańska**
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
24. **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dolina Raby**
ul. Chrostowa 1A, 32-742 Sobolów

MAŁOPOLSKA

25. Zielony Pierścień Tarnowa

Skrzyszów 335A, 33-156 Skrzyszów

26. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Brama Beskidu”

Mostki 86, 33-340 Stary Sącz

27. Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa

ul. Jana Długosza 36, 32-091 Raciborowice

28. Blisko Krakowa

ul. Szkolna 4, 32-052 Radziszów (Dwór Dzieduszyckich)

29. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Między Dalinem i Gościbłą”

ul. Słowackiego 28, 32-400 Myślenice

30. Podhalańska Lokalna Grupa Działania

ul. Jana Pawła II 308, 34 - 425 Biały Dunajec

31. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego

ul. Henryka Sienkiewicza 2, 32-020 Wieliczka

32. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Jurajska Kraina”

ul. Szkolna 4, 32-043 Skąpa

